

سئوالات متن مطالعات اجتماعی نهم درس چهاردهم (ایران در دوران حکومت پهلوی)

- ۱- بعد از جنگ جهانی اول چه عواملی زمینه را برای انتقال حکومت از قاجاریه به پهلوی فراهم کرد؟ کشور ما در گیر انبوهی از مشکلات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بود. این مشکلات به علاوه برنامه ها و سیاست های انگلستان در ایران، زمینه را برای انتقال حکومت از قاجاریه به پهلوی فراهم آورد.
- ۲- چرا روسیه در اواخر جنگ جهانی اول نیروهایش را از ایران فرا خواند؟ چون حکومت تزار روسیه بر اثر وقوع انقلابی عظیم سرنگون شد. پس از آن، نام این کشور به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت. دولت جدید شوروی نیروهایش را از ایران فرا خواند و سرگرم مسائل داخلی خود شد
- ۳- قرارداد ۱۹۱۹ در زمان نخست وزیری .. وثوق الدوله .. بسته شد.
- ۴- قرارداد ۱۹۱۹ بین کدام کشورها منعقد گردید؟ ایران- انگلستان
- ۵- مفاد قرارداد ۱۹۱۹ چه بود؟ بر اساس این قرارداد، اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان (مستشاران) نظامی و مالی انگلستان

قرار می گرفت.

۶- چه کسانی با قرارداد ۱۹۱۹ مخالفت کردند؟ آیت الله مدرس و شیخ محمد خیابانی

۷- احمد شاه قاجار از تأیید قرار داد ۱۹۱۹ خودداری کرد. صحیح (*) غلط ()

۸- دلیل مخالفت گسترده آزادی خواهان با قرارداد ۱۹۱۹ چه بود؟ جلوگیری از سلطه همه جانبه انگلستان بر ایران.

۹- کودتای ۱۲۹۹ چگونه انجام شد؟ انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد ۱۹۱۹، در صدد برآمد که از طریق کودتا اهداف استعماری خود را در ایران پیگیری کند. انگلیسی ها یکی از فرماندهان نیروی قزاق به نام رضا خان را به عنوان مهره نظامی و سید ضیاء الدین طباطبایی را به عنوان مهره سیاسی کودتا برگزیدند. در سوم اسفند ۱۲۹۹ نیروهای تحت فرمان رضاخان مراکز مهم پایتخت را اشغال کردند و احمد شاه مجبور شد سید ضیاء را به نخست وزیری و رضا خان را به فرماندهی کل قوا منصوب کند.

۱۰- سید ضیاء الدین طباطبایی از سیاستمداران طرفدار کدام کشور بود؟ انگلستان

۱۱- بعد از کودتای ۱۲۹۹ احمدشاه مجبور شد چه کسی را به نخست وزیری و چه کسی را به فرماندهی کل قوا منصوب کند؟ سید ضیاء را به نخست

وزیری و رضا خان را به فرماندهی کل قوا منصوب کرد.

۱۲- بعد از کدام واقعه رضا خان به فرماندهی کل قوا منصوب شد؟

الف) قرار داد ۱۹۱۹ () ب) کودتای ۱۲۹۹ (*) ج) جنگ جهانی اول () د) جنگ جهانی دوم ()

۱۳- روحیه رضا خان چگونه بود؟ رضا خان دارای روحیه استبدادی بود و این ویژگی، به او برای به ثمر نشاندن اهداف انگلیسی ها کمک می کرد.

۱۴- کودتای ۱۲۹۹ مقدمه تغییر حکومت از قاجاریه به پهلوی بود. صحیح (*) غلط ()

۱۵- رضا خان برای رسیدن به حکومت چه اقداماتی را انجام داد؟ او و نیروهای نظامی اش با خشونت تمام، در بین مردم رعب و وحشت ایجاد کرد و فضای حکومت نظامی را بر جامعه حاکم کرد و نظم و آرامش ظاهری بوجود آورد.

۱۶- رضا خان برا جلب نظر مردم، خود را چگونه فردی نشان می داد؟ رضا خان در آن زمان برای جلب نظر مردم، خود را فردی مذهبی و پایبند به احکام و ارزش های دینی نشان می داد. به همین دلیل، در مراسم و مجالس مذهبی حضور می یافت و با علما دیدار و مشورت می کرد.

۱۷- رضا خان چگونه به حکومت رسید؟ او با استفاده از موقعیت خود به عنوان وزیر جنگ و نخست وزیر، طرفداران خود را وارد مجلس شورای ملی کرد. در سال ۱۳۰۴ شمسی مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعدادی از نمایندگان، مانند آیت الله مدرس، احمدشاه را از قدرت برکنار کرد و حکومت موقت را به رضاخان سپرد. سپس، مجلس مؤسسان به طور رسمی حکومت را به رضا خان و خانواده او واگذار کرد.

۱۸- علت کودتای ۱۲۹۹ چه بود؟ انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد ۱۹۱۹، در صدد برآمد که از طریق کودتا اهداف استعماری خود را در ایران پیگیری کند.

۱۹- کدام شرایط و عوامل داخلی به رضاخان در دستیابی به قدرت کمک کرد؟ حمایت انگلستان - نارضایتی مردم از اوضاع - بی کفایتی

احمدشاه - قدرت گرفتن رهبران احزاب سیاسی در مجلس.

۲۰- شیوه حکومت رضا شاه چگونه بود؟ رضاشاه از ابتدای حکومت به استبداد (دیکتاتوری) روی آورد. در دوران حکومت او، هیئت وزیران و

نمایندگان مجلس شورای ملی اختیار و استقلال چندانی نداشتند و تابع دستورات شاه بودند. حکومت رضاشاه به احزاب و روزنامه های مستقل

اجازه فعالیت نمی داد و با زور و خشونت، فضای خفقان، ترس و سرکوب را بر جامعه حاکم کرد. در چنین شرایطی، مخالفان سرنوشتی جز تبعید، زندانی، شکنجه و اعدام نداشتند.

۲۱- یکی از مخالفان سرسخت شیوه حکومت رضاشاه .. آیت الله مدرس .. بود که به دست مأموران این حکومت به شهادت رسید.

۲۲- رهبر نهضت جنگل چه کسی بود و توسط چه کسی سرکوب شد؟ میرزا کوچک خان جنگلی بود و توسط رضا خان سرکوب شد.

۲۳- مورد از اقدامات رضاشاه را بنویسید. ایجاد ارتش منظم - احداث راه آهن سراسری

۲۴- هدف رضا شاه از ایجاد ارتش منظم چه بود؟ به وجود آوردن ارتش منظم در ایران از جمله برنامه های اساسی انگلیسی ها و اهداف استعماری آنها بود. این ارتش ضمن اینکه تمرکز قدرت سیاسی را در کشور ممکن می ساخت، قیام های مردمی را سرکوب می کرد و در مواقع ضروری، به عنوان تأمین کننده اهداف نظامی انگلستان مورد استفاده قرار می گرفت. رضا شاه نیروهای سه گانه ارتش را به هدایت انگلیسی ها بوجود آورد.

۲۵- علت شکست ارتش رضا شاه در جنگ جهانی دوم چه بود؟ ارتش رضا شاه ناکارآمد و فاقد قدرت کافی بود و در تهاجم متفقین در زمان جنگ جهانی دوم، به سرعت شکست خورد.

۲۶- قانون نظام وظیفه عمومی در زمان رضا شاه تصویب شد. صحیح (*) غلط ()

۲۷- هدف از احداث راه آهن سراسری توسط رضا شاه چه بود؟ احداث راه آهن بجای آنکه با اهداف اقتصادی و به نفع مردم کشور طراحی شود، هدف آن ایجاد راهی سراسری برای انتقال سریع نیروهای انگلیسی از جنوب به شمال بود. در صورت پیشروی روس ها، انگلیسی ها با استفاده از این راه می توانستند نیروهای خود را به سرعت به شمال بفرستند و مانع نفوذ آنها به هندوستان شوند.

۲۸- در جنگ جهانی دوم مهمترین عامل ارتباطی نیروهای متفقین .. راه آهن سراسری .. ایران بود.

۲۹- بهانه رضاشاه برای تضعیف ارزش های دینی مردم چه بود؟ پیشرفت و نوسازی فرهنگی و اجتماعی

۳۰- اقدامات رضاشاه جهت تضعیف ارزش های اسلامی و تخریب فرهنگ ایرانی چه بود؟ مجبور کردن مردم به این که لباس یکسانی به تن کنند و کلاه لبه داری (مشهور به کلاه پهلوی) بر سر بگذارند. پس از آن، محدودیت هایی برای برگزاری مراسم مذهبی از جمله عزاداری امام حسین (ع) به وجود آمد و زمزمه برداشتن (کشف) حجاب مطرح شد.

۳۱- قیام مردم مشهد در مسجد گوهرشاد علیه رضاشاه را شرح دهید. مردم مشهد در اعتراض به این کارها در مسجد گوهرشاد گرد هم آمدند.

نیروهای نظامی مردم را در کنار حرم حضرت امام رضا (ع) به گلوله بستند و عده ای را شهید و مجروح کردند.

۳۲- رضاشاه دستور داد حجاب را با زور و خشونت از سر زنان و دختران ایرانی بردارند. صحیح (*) غلط ()

۳۳- باستان گرایی در دوران حکومت رضا شاه به چه هدفی شدت گرفت؟ با هدف تضعیف و به حاشیه راندن اسلام، شدت گرفت. در این دوران، ارتباط میان علائق دینی و ملی مردم ایران سبب اقتدار و تقویت هویت ملی است، نادیده گرفته می شد و تلاش گسترده ای برای از بین بردن هویت قومی و ارزش های برخی از اقوام انجام شد.

۳۴- جنگ جهانی دوم چگونه آغاز شد؟ با حمله ناگهانی آلمان به لهستان آغاز شد.

۳۵- با پیوستن ایتالیا و ژاپن به .. آلمان .. دولت های محور تشکیل شد.

۳۶- دولت های محور و متفقین را در جنگ جهانی دوم نام ببرید. دولت محور: آلمان، ایتالیا و ژاپن متفقین: انگلستان، فرانسه، شوروی و آمریکا

۳۷- در جنگ جهانی دوم ایران چه موضعی گرفت؟ دولت ایران اعلام بی طرفی کرد.

۳۸- در جنگ جهانی دوم بهانه متفقین جهت اشغال ایران چه بود؟ در شهریور ۱۳۲۰، متفقین به بهانه حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی، کشور ما را به اشغال خود در آوردند.

۳۹- هدف اصلی نیروهای متفقین از اشغال ایران چه بود؟ استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش بود.

۴۰- متفقین پس از اشغال ایران در جنگ جهانی دوم چه کردند؟ رضا شاه را مجبور کردند که به نفع پسرش، محمدرضا شاه، از قدرت کناره گیری کند و سپس او را از ایران تبعید کردند.

۴۱- از رضا شاه چه کسی شاه ایران شد؟ پسرش محمدرضا شاه.

۴۲- محمدرضا شاه پهلوی چگونه فردی بود؟ او نیز همانند پدرش، چون منتخب مردم نبود و دست نشاندۀ بیگانه بود، مطیع برنامه ها و اهداف افرادی بود که بقای خود در حکومت را وابسته به آنها می دانست.

۴۳- در جنگ جهانی دوم کدام کشورها پیروز شدند؟ متفقین با شکست دادن آلمان و بمباران اتمی ژاپن (توسط آمریکا)، پیروز شدند.

۴۴- جنگ جهانی دوم با بمباران اتمی .. ژاپن .. توسط .. آمریکا .. به پایان رسید.

۴۵- آثار و پیامدهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی دوم بر ایران چه بود؟ کشور ما تا پایان جنگ جهانی دوم در اشغال بیگانگان بود. جنگ جهانی دوم نیز همچون جنگ جهانی اول، به اقتصاد جامعه ایران خسارت ها و آسیب های زیادی وارد کرد. مردم ایران طی آن سال ها با کمبود و گرانی شدید مواد غذایی، مخصوصاً نان، روبرو بودند و عدۀ زیادی بر اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند.

۴۶- چرا در سال های نخست حکومت محمدرضا شاه، مجلس شورای ملی و هیئت وزیران نقش موثری در اداره کشور بدست آوردند؟

او در سال های نخست سلطنت خود این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد حکومت کند.

۴۷- ایران در اولین سال های حکومت محمدرضا شاه از لحاظ سیاسی چه وضعیتی داشت؟ محمدرضا شاه در سال های نخست سلطنت خود این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد حکومت کند. بنابر این، برای نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی به وجود آمد که در اداره امور کشور نقش موثری داشته باشند.

۴۸- در اوایل حکومت محمدرضا شاه چه چیزی به ثبات و آرامش سیاسی کشور آسیب می زد؟ رقابت های انگلستان، شوروی و آمریکا برای کسب نفوذ سیاسی و اقتصادی هر چه بیشتر در ایران.

۴۹- امتیاز بهره برداری از منابع نفت ایران در زمان مظفرالدین شاه به .. انگلیسی ها .. واگذار شد. ۵۰- رهبران ملی

شدن صنعت نفت را چه کسانی بر عهده داشتند؟ آیت الله کاشانی - دکتر محمد مصدق ۵۱- صنعت نفت در

چه تاریخی ملی اعلام شد؟ اسفند ۱۳۲۹

۵۲- دکتر مصدق با چه هدفی به نخست وزیری رسید؟ استبداد محمدعلی شاه و وابستگی او به روسیه - اختلاف بین رهبران مشروطه - انحراف از مسیر اسلام.

۵۳- چرا انگلستان نتوانست از ملی شدن صنعت نفت جلوگیری کند؟ به دلیل وحدت ملت و همدلی رهبران نهضت.

۵۴- علت شکست نهضت ملی شدن نفت چه بود؟ پس از مدتی، میان رهبران و گروه های سیاسی پشتیبان نهضت ملی شدن نفت اختلاف بروز کرد و اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

۵۵- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ با حمایت کدام کشورها اتفاق افتاد؟ انگلستان و آمریکا

۵۶- کودتای ۲۸ مرداد با چه هدفی صورت گرفت؟ سرنگونی دولت مصدق

۵۷- دولت مصدق چگونه سقوط کرد؟ طبق برنامه ای که دو کشور آمریکا و انگلیس طراحی کرده بودند، در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ واحدهایی از ارتش به فرماندهی سرلشکر فضل الله زاهدی به خیابان ریختند و با اشغال مراکز مهم پایتخت، دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند.

۵۸- فرماندهی کودتای ۲۸ مرداد برعهده چه کسی بود؟ سرلشکر فضل الله زاهدی

۵۹- آثار کودتای ۲۸ مرداد چه بود؟ منابع نفت ایران دوباره در اختیار بیگانگان قرار گرفت و نوفذ و سلطه آمریکا بر کشور ما به تدریج افزایش یافت. چندماه بعد از کودتا، حکومت پهلوی با نادیده گرفتن قانون ملی شدن نفت، امور اکتشاف، استخراج و فروش نفت را طی قراردادی به چندین شرکت نفتی انگلیسی، آمریکایی، هلندی و فرانسوی واگذار کرد. این شرکت ها متعهد شدند ۵۰ درصد در آمد فروش نفت را به ایران بپردازند.

۶۰- درضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد سلطنت خود را مدیون کدام کشورها می دانست؟ مدیون انگلیس و آمریکا می دانست.

۶۱- محمدرضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد چه سیاستی در پیش گرفت؟ به شاهی مستبد و ستمگر تبدیل شد که اصول قانون اساسی را آشکارا نادیده می گرفت. او همچنین با تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) به سرکوب شدید مخالفان پرداخت و دوباره فضای ترس و خفقان بر ایران حاکم شد.

۶۲- محمدرضا شاه با تأسیس .. سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) .. به سرکوب شدید مخالفان پرداخت.

۶۳- کودتای ۲۸ مرداد مقدمه ای برای تغییر حکومت ایران بود. صحیح () غلط (*)

۶۴- چه شباهتی ها و تفاوت هایی در اهداف نهضت تنباکو و نهضت ملی شدن نفت وجود دارد؟

شباهت: مبارزه با انگلیس بود- روحانیون و روشنفکران نقش اساسی داشتن.

تفاوت: نهضت تنباکو در زمان قاجاریه بود ولی ملی شدن نفت در زمان پهلوی- در نهضت تنباکو یک قرارداد لغو شد ولی در ملی شدن صنعت نفت یک منبع برای کشور حفظ شد.

۶۵- مهمترین دلیل موفقیت کودتای ۲۸ مرداد چه بود؟ اختلاف میان رهبران نهضت باعث ایجاد تفرقه بین مردم شد و آمریکا و انگلیس از این موقعیت نهایت استفاده را کردند.

۶۶- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چه تفاوت و شباهتی با کودتای ۱۲۹۹ داشت؟ در هر دو کودتا کشورهای خارجی دخالت داشتند- کودتای ۱۲۹۹ برای تغییر نظام پادشاهی بود ولی کودتای ۱۳۳۲ برای تثبیت نظام پادشاهی بود.

درس پانزدهم (انقلاب اسلامی ایران) سئوالات متن مطالعات اجتماعی نهم